

LAHEMAA MAAOMANIKE LIIT

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

22.07.2026

Ettepanekud üleriigilise planeeringu „Eesti 2050“ mõjude hindamise aruande eelnõu kohta

Lahemaa Maaomanike Liidu ettepanekud on järgmised:

1. Üldine mõjude hindamise aruande tase on kesine ja Eesti arengu põhiprobleemid (vähenev sündivus; noorte lahkumine Eestist; heal tasemel arstiabi kättesaadavus; kõrghariduse kvaliteedi tõstmine; majanduse taandareng; energia tootmine ja maksumus; eraomandi kaitse; rohepöörde mõju Eesti majandusele ja ühiskonnale; massilise migratsiooniga seonduv jne), mis tuleks järgnevatel aastakümnetel lahendada, on käsitlemata. Ettepanek on selles osas mõjude aruande eelnõud täiendada.
2. Me ei pea õigeaks, et üleriigilise planeeringu „Eesti 2050“ mõjude hindamise aruande koostavad suures osas samad inimesed, kes koostasid üleriigilise planeeringu „Eesti 2050“. Teeme ettepaneku kutsuda mõjude hindamise aruanne tagasi ja leida selle koostamiseks sõltumatu organisatsioon või ettevõtte.
3. Teeme ettepaneku, et üleriigiline planeering hõlmaks kogu Eesti Vabariigi territooriumi, mitte ainult 9/10 territooriumist ja kümnet tugevat vedurlinna.
4. Üleriigilises planeeringus on peamiselt analüüsitud EL arengusuundasid (lähtutud on EL direktiivides toodud reeglitest) ja kliimapoliitika eesmärgid. Täiesti tagaplaanile on jäetud Eesti traditsioonilised arengusuunad ning Eesti rahva ja kultuuri kestmajäämise küsimused. Teeme ettepaneku mõjude hindamise aruande eelnõud selles osas täiendada.
5. Puudub igasugune analüüs üleriigilise planeeringu „Eesti 2050“ vastavuse kohta EV Põhiseadusele ja põhiseaduses toodud põhimõtete ja eesmärkide saavutamise analüüs. Üha laienevate ja suurenevate looduskaitse piirangute osas jääb selgusetuks, mis saab EV-s eraomandist. Teeme ettepaneku mõjude hindamise aruande eelnõud selles osas täiendada.
6. Mõjude hindamise aruandes domineerib ebaproportsionaalselt „rohepöördega“ seonduv. Sisuliselt puudub inimarengu ja majanduse arendamise analüüs. Teeme ettepaneku mõjude hindamise aruande eelnõud selles osas täiendada.
7. Väga nõrk on veemajandust, ülejutusalasid, sademevee ja joogivee probleeme käsitlev osa. Näiteks punktis 4.4 on üldine mittemidagiütlev jutt, mille koht ei ole üleriigilises planeeringus. Teeme ettepaneku mõjude hindamise aruande eelnõud selles osas täiendada.
8. Üldplaneeringute kohaselt hõlmab rohevõrgustik 58% eesti maismaast ja ligikaudu 75% eesti metsadest paikneb rohevõrgustikus. Aruandest selgub, et „KOV üldplaneeringud ei ole olnud piisavalt tugevad vahendid rohevõrgustiku üleriigilise toimivuse tagamiseks. See ülesanne eeldab senisest märksa selgemat riiklikku initsiatiivi ja vastutust“. Teeme ettepaneku tuua välja konkreetsed põhjused, miks soovitakse järjekindlalt vähendada KOV rolli kohaliku elu korraldamisel ja arengu suunamisel.
9. Teeme ettepaneku täiendada punkte 4.7 ja 4.8., praegu jääb käsitus pealiskaudseks.

Kokkuvõtlikult saame nentida, et aruandes puudub hetkel asjalik Eesti riigi ja rahva huve käsitlev analüüs üleriigilise planeeringu „Eesti 2050“ kohta.

Lugupidamisega
Lahemaa Maaomanike Liidu juhatus

/allkirjastatud digitaalselt/